

אחידות-ההמשך (רק הטוב ומטיב). במצב כפילות-ההמשך הרי היא קרויה המלכה של „היום הזה“, ובמצב אחידות-ההמשך הרי היא קרויה המלכה של „היום ההוא“. תפיסת דעתנו עכשו, היא בת ההנהגה של היום הזה, ואפילו אם תתרומם תפיסה זו עד למדרגה היותר גדולה בקבלת היסורין מאהבה, עדיין אי אפשר לה לתפיסה זו להמליך עליה את קונה אלא בהשגה של דין אמת, אי אפשר לה לתפיסה זו מבלי ההבדלה בין דין אמת ובין הטוב והמטיב, ובעל כרחיה שההמלכה שהיא ממליכה עליה את קונה תמשך בשני קוים. ועל כן ההמלכה בעלת אחידות-ההמשך, היא ההמלכה של „היום ההוא“. כל עמלם של צדיקים בקבלת יסורים מאהבה, אינו אלא העמקת-ההמלכה של ההשגה במדת דין אמת. לפי המצב של ההמלכה „ביום הזה“, נכללת היא ההמלכה של „היום ההוא“ ב„ולא יראני האדם וחי“. ואם בכל זאת, כל ישראל משכימים ומעריבים בקבלת עול מלכות שמים מתוך קריאת „השם אחד“, הרי אין פירושה של המלכה זו אלא האמונה הקדושה והכפחון הגמור בעתידה הברור של ההמלכה של „היום ההוא“. (ובמקום אחר נתבאר לנו לפי זה עצימת עינים דשמע ישראל. עצימת עינים זו היא כדרך שמעצמים את עיניו של מי שנסתלק מן העולם. כלומר ההשגה של המלכה זו של השם אחד תתגלה רק לאחר הסתלקותה של תפיסתנו בת „היום הזה“.)

ד. וכאן הגענו לתוכן ההבדלה בין קבלת עול מלכות שמים דשמע ישראל, ובין קבלת עול מלכות שמים דאמירת מלכיות. דההמלכה דאמירת מלכיות למדנו מ„אני השם אלקיכם“, דהיינו המלכה נמשכת בשני קוים: הויה ואלקות, שהיא ההמלכה של „היום הזה“; ולעומת זאת קבלת עול מלכות שמים דקריאת שמע מתקיימת דוקא מתוך הכרות „השם אחד“, שכן עיקר ענינה הוא האמונה בההמלכה העתידה. ויעוין רש"י בפירוש החומש על פסוק ראשון דקריאת שמע שכתב כי שמע ישראל השם אלקינו מוסב על הזמן דעכשיו, וסיומא דקרא דהשם אחד מוסב על העתיד. והם הם הדברים, דההמלכה דזמן הזה הוא השם אלקינו. ודוק היטב. וזה הוא ביאור המחלוקת של תנאים אם יוצאים מלכיות דראש השנה בקרא דשמע ישראל. דהסברא דאין יוצאין היא משום דעיקר ענינו של פסוק ראשון דקריאת שמע הוא סוף הפסוק המסתיים בהשם אחד, וסיום זה אינו שייך למלכיות דראש השנה.

X

ואפילו מי שחולק על זה וסובר דיוצאים בפסוק ראשון דקריאת שמע בתורת מלכיות דראש השנה, הוא משום דסוף סוף נכללת בהך קרא גם ההמלכה של „היום הזה“, שהרי הוא אומר „השם אלקינו“. אבל עצם ההנחה כי „השם אחד“ אינו שייך למלכיות דראש השנה הוא דבר מוסכם.

ה. ומזה מקור נפתח להכנת חילוף-השיטה, שבקבלת עול מלכות שמים דקריאת שמע, בולטת האהבה כלפי היראה, כמו שלמדנו מדבריו של רבנו יונה; ואילו בקבלת עול מלכות שמים דמלכיות של ראש השנה, בולטת היראה כלפי האהבה. דבודאי כשאנו עוסקים באמונת קבלת עול מלכות שמים של העתיד המובטח, שהיא ההמלכה האחידה של „היום ההוא“ שאין בה כי אם הטוב והמטיב, הרי נמשכת ממנה האהבה גם במצב של „היום הזה“, ומשום כך באה מצות אהבה בפרשת קריאת שמע; אבל במלכיות דראש השנה, שהיא ההמלכה הנמשכת בשני הקוים של חסד ודין, דינא דמלכותא דינא, בודאי שהיראה מתבלטת בהמלכה זו.

שמדת המלוכה דורשת דוקא צד השתייכות הוא משום שמלוכה היא התנשאות, ואי אפשר לו לגאון הגאונים להתנשא על הדיוט שבהדיוטים. ומכיון שהמלכות מופיעה בלבוש של גאות ושל התנשאות, אין היא מתקיימת רק כשיש צד השתייכות, וממילא לא היתה מדת המלוכה מתקיימת עד היום הששי. ולכן דוקא הפרק הזה אשר פתיחתו היא, כי המלכות באה בלבוש הגאות (השם מלך גאות לבש), הוא הוא שירתו של יום הששי.

יז. והנה במחזור היקף השנה יום ראש השנה הוא יום תחלת מעשיך, המאמר דנעשה אדם, יום בריאתו של אדם הראשון. ומדבריהם של חכמי אמת ידענו כי מלכיות דראש השנה ענינם הוא, מפני שיום זה הוא הראשון להכרת מלכותו יתברך על ידו של אדם הראשון, שידע והכיר את בוראו. וכבר נתבאר לנו עומק הכונה בזה, כי פעולתה של הכרת מדת מלכותו יתברך, משונה היא מהכרת שאר מדותיו של מקום. הכרת מדת חסדו כביכול, למשל, ענינה הוא הכרת ענין הנמצא מחוץ להכרה, שכן מדת החסד פועלת היא בין מדעת בין שלא מדעת. והוא הדין בשאר המדות. שונה היא ההכרה במדת מלכותו יתברך, אשר הכרה זו היא היוצרת את מדת מלכותו כביכול, דכל מלכות שאינה מתפשטת על כח הדעת וההכרה אינה אלא ממשלה. ונמצא דגילוי מדת מלכותו על ידי אדם הראשון, הוא גילוי בדרך יצירה ולא גילוי בדרך מציאה.

יח. ומכאן הוא הסדר המהופך של קבלת עול מלכות שמים דראש השנה. דבקבלת עול מלכות שמים של כל יום הסדר הוא כדרך העבודה בפועל, שמתחלה באה מסירת עצמו לעבדות, ואחר כך בא גילוי רצונו של האדון. ומפני כן קבלת עול מלכות שמים של כל יום הוא בכדי שיקבל עליו אחר כך עול מצוות. ואילו בקבלת עול מלכות שמים דראש השנה הסדר הוא בהפך, מקבל עליו עול מצוות בכדי לגלות את מדת מלכותו. והיינו משום דראש השנה הוא יום לידתה של מדת מלכותו כביכול, וכנ"ל. ועל כן עבודת היום של ראש השנה היא להוליד בדעתו את מדת מלכותו יתברך ומשום כך קבלת עול מלכות שמים בראש השנה אינה הקדמה של הכשר אלא פסגה של מטרה.